

Statsråd Emilie Enger Mehl
Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Vår ref.:
TH/tfo

Deres ref.:

Dato:
29.11.2022

Prop. 20 S (2022-2023) Endringer i statsbudsjettet 2022 under Justis- og beredskapsdepartementet.

Justiskomiteen ber om at departementet svarer på spørsmål i forbindelse med at den har følgende sak til behandling: Prop. 20 S (2022–2023) Endringer i statsbudsjettet 2022 under Justis- og beredskapsdepartementet.

Kap. 430 Kriminalomsorgen, post 01 Driftsutgifter

Til forslaget om å øke bevilgningen med 100 mill. kroner knyttet til «særskilde og upårekne høge driftskostnader relatert til m.a. ein aldrande bygningsmasse»:

- Har regjeringen pådratt seg utgifter tilleggsbevilgningen skal dekke? Hvis ja, bes det om at departementet gjør rede for:
 - hvor stor andel av de pådratte utgiftene som kan dekkes innenfor gjeldende bevilgning på posten,
 - på hvilket tidspunkt ble det klart at kriminalomsorgen ville pådra seg utgifter utover gitt bevilgning på posten,
 - og eventuelt hvorfor har departementet ikke har bedt Stortinget om samtykke til å gå utover bevilgningen på et tidligere tidspunkt.
- Det bes om at departementet utdyper hvilke «driftskostnader relatert til m.a. ein aldrande bygningsmasse» Kriminalomsorgen har pådratt seg i løpet av budsjettåret

som det ikke var mulig å forutse da statsbudsjettet for 2022 ble vedtatt, herunder hvilke andre formål merforbruket knytter seg til, jf. «m.a.».

- Det bes om at departementet gjør rede for hvilke tiltak som er iverksatt for å begrense utgiftene og forhindre at det blir nødvendig med en tilleggsbevilgning.
- Det bes om at departementet gjør rede for om departementet mener fremgangsmåten som er fulgt, er i tråd med bevilgningsreglementet §§ 5 og 11.

Kap. 440 Politiet, post 01 Driftsutgifter

Til forslaget om å øke kapasiteten til å håndtere ulovlig bruk av droner:

- Det bes om at departementet gjør rede for hvilke tiltak som skal settes i verk for å øke politiets kapasitet til å håndtere ulovlig bruk av droner.
- Det bes om at departementet gjøre rede for om bevilgningen dekke aktivitet som gjennomføres i 2022, og om politiet allerede har pådratt seg utgifter tilleggsbevilgningen skal dekke.

Til forslaget om å redusere bevilgningen med 51 mill. kroner grunnet endret periodisering av midler til innkjøp. Det bes om at departementet gjør rede for hvilke «store innkjøp» dette gjelder.

Kap. 440 Politiet, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold

Det bes om at departementet gjør rede for om det er prosjekter som har vært planlagt gjennomført i 2022, men som ikke har blitt gjennomført, og eventuelt hvilke.

Kap. 440 Politiet, post 45 Internasjonale forpliktelser

Til forslaget om å redusere bevilgningen grunnet lavere kontingenter til Det europeiske grense- og kystvaktbyrået (Frontex) og EU sitt IT-byrå (eu-LISA). Det bes om at departementet gjør rede for om endringen får konsekvenser for prognosen for 2023.

Generelt

Det bes om en oversikt over hvor mye budsjettet til justissektoren reduseres samlet sett, både inkludert og ekskludert reduksjonen som følge av mindre behov for mottaksplasser mv enn forventet. Det bes også om en oversikt over total reduksjon under programkategori 06.40 Politi og påtale.

Komiteen tillater seg å be om svar innen tirsdag 6. desember.

Med vennlig hilsen

(Sign)

Per-Willy Amundsen
Komitéleder

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
22/6308 - GIV

Dato
01.12.2022

Prop 20 S (2022-2023) Endringer i statsbudsjettet 2022 under Justis- og beredskapsdepartementet mv

Det vises til brev av 29.11.2022 fra Justiskomiteen med spørsmål til Prop. 20 S (2022-2023).

Kap. 430 Kriminalomsorgen, post 01 Driftsutgifter

Til forslaget om å øke bevilgningen med 100 mill. kroner knyttet til «særskilde og upårekna høge driftskostnader relatert til m.a. ein aldrande bygningsmasse»:

- *Har regjeringen pådratt seg utgifter tilleggsbevilgningen skal dekke? Hvis ja, bes det om at departementet gjør rede for:*
 - *hvor stor andel av de pådratte utgiftene som kan dekkes innenfor gjeldende bevilgning på posten,*
 - *på hvilket tidspunkt ble det klart at kriminalomsorgen ville pådra seg utgifter utover gitt bevilgning på posten,*
 - *og eventuelt hvorfor har departementet ikke har bedt Stortinget om samtykke til å gå utover bevilgningen på et tidligere tidspunkt.*

Svar:

Tilleggsbevilgningen skal dekke kriminalomsorgens forventede merforbruk i 2022 på 100 mill. kroner, som tilsvarer 1,95 prosent av den totale bevilgningen på kap. 430 post 01.

Kriminalomsorgsdirektoratet har i styringsdialogen med departementet varslet om risiko for merforbruk på kap. 430, post 01. Direktoratet har i denne forbindelse også orientert om planlagte og iverksatte innsparingstiltak, jf. nærmere omtale under. Departementet la til grunn at tiltakene samlet ville ha god effekt. Høsten 2022 ble det klart at det, til tross for iverksatte tiltak, ville bli et merforbruk sammenlignet med

saldert budsjett for inneværende år. Departementet hadde høsten tett dialog med direktoratet om situasjonen og iverksatte tiltak.

- *Det bes om at departementet utdyper hvilke «driftskostnader relatert til m.a. ein aldrande bygningsmasse» Kriminalomsorgen har pådratt seg i løpet av budsjettåret som det ikke var mulig å forutse da statsbudsjettet for 2022 ble vedtatt, herunder hvilke andre formål merforbruket knytter seg til, jf. «m.a.».*

Svar:

Fengslene omfatter et areal på nærmere 400 000 kvm og en betydelig andel av dette er eldre og lite energieffektive bygg, som innsatte og ansatte bor og jobber i.

Kriminalomsorgen blir derfor rammet spesielt sterkt av de høye prisene på strøm.

Koronapandemien har gitt merkostnader til bl.a. smittevernutstyr, ekstra renhold og i forbindelse med høyt sykefravær. Innsatte har dårligere helse enn den øvrige befolkningen og er derfor svært viktig å unngå smitte inn i fengslene. Dette, i tillegg til økt husleie til Statsbygg og høy prisstigning, har gjort en allerede krevende økonomisk situasjon ekstra krevende i 2022.

- *Det bes om at departementet gjør rede for hvilke tiltak som er iverksatt for å begrense utgiftene og forhindre at det blir nødvendig med en tilleggsbevilgning.*

Svar:

Kriminalomsorgen har gjennomført flere tiltak for å redusere risiko for merforbruk herunder redusert innkjøp av varer og tjenester, redusert bruk av overtid og midlertidig stenging av en rekke fengselsavdelinger. Valg av lokasjoner er basert på hvor det er mulig å oppnå rask innsparing samtidig som innsatte og ansatte er ivaretatt. Tiltakene har hatt effekt, men ikke tilstrekkelig til å oppnå budsjettbalanse.

- *Det bes om at departementet gjør rede for om departementet mener fremgangsmåten som er fulgt, er i tråd med bevilgningsreglementet §§ 5 og 11.*

Svar:

Departementet er orientert om de økonomiske utfordringene for etaten gjennom styringsdialogen. Som nevnt over har kriminalomsorgen gjennomført flere tiltak for å redusere risiko for merforbruk, herunder midlertidig stengning av fengselsavdelinger. Departementet forventet at de samlede tiltakene ville ha tilstrekkelig effekt. Høsten 2022 viste dette seg ikke å være tilfelle og departementet hadde tett dialog med direktoratet om situasjonen og iverksatte tiltak, jf. omtale over.

Ut fra departementets forståelse av situasjonen, mener vi at fremgangsmåten er i henhold til bevilgningsreglementet §§ 5 og 11. Utgiftene er i tråd med formål forutsatt av Stortinget, har vært uforutsette og nødvendige å pådra. Det er vurdert og iverksatt tiltak for å holde forbruket innenfor gitt bevilgning, men det har utover høsten vist seg å ikke være tilstrekkelig. Dette er uheldig, og departementet vil ha tett oppfølging av den økonomiske situasjonen i kriminalomsorgen fremover, herunder arbeidet med gjennomføring av tiltak for å oppnå budsjettbalanse. Det vises for øvrig til svar på komiteens siste spørsmål.

Kap. 440 Politiet, post 01 Driftsutgifter

Til forslaget om å øke kapasiteten til å håndtere ulovlig bruk av droner:

- *Det bes om at departementet gjør rede for hvilke tiltak som skal settes i verk for å øke politiets kapasitet til å håndtere ulovlig bruk av droner.*

Svar:

I hovedsak går midlene til å anskaffe utstyr som skal bidra til at politiet i større grad kan iverksette mottiltak mot ulovlig dronebruk. Svar på budsjettspørsmål fra Stortinget er som kjent offentlig informasjon. Jeg vil derfor ikke gi ytterligere detaljer om hvordan midlene skal benyttes. Det er viktig at eventuelle trusselaktører ikke får tilgang til informasjon om hva slags kapasiteter politiet besitter.

- *Det bes om at departementet gjøre rede for om bevilgningen dekker aktivitet som gjennomføres i 2022, og om politiet allerede har pådratt seg utgifter tilleggsbevilgningen skal dekke.*

Svar:

Bevilgningen er ettårig og er planlagt benyttet i sin helhet i 2022. Oppdraget om å iverksette tiltaket ble gitt 18. oktober 2022, og utgifter har derfor allerede påløpt. Dersom tilleggsbevilgningen ikke blir vedtatt, vil dette medføre at politiet må dekke utgiftene innenfor gjeldende bevilgning. Dette vil da gå på bekostning av andre helt nødvendige anskaffelser.

Til forslaget om å redusere bevilgningen med 51 mill. kroner grunnet endret periodisering av midler til innkjøp. Det bes om at departementet gjør rede for hvilke «store innkjøp» dette gjelder.

Svar:

Politiet har i 2022 gjennomført flere store anskaffelser. På grunn av utfordringer i de globale forsyningskjedene, vil flere av disse anskaffelsene komme til utbetaling først i 2023. Dette gjelder blant annet anskaffelse av dronebiler, krimtekniske biler og enkeltanskaffelser knyttet til grensekontroll. Alle anskaffelsene er bestilt og bekreftet, men ikke ventet utbetalt før i 2023. Jf. omtale i Prop. 20 S (2022-2023) vil bevilgningen derfor foreslås økt når utgiftene er forventet å påløpe i tråd med prinsippet om realistisk budsjettering.

Kap. 440 Politiet, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold

Det bes om at departementet gjør rede for om det er prosjekter som har vært planlagt gjennomført i 2022, men som ikke har blitt gjennomført, og eventuelt hvilke.

Svar:

Til grunn for forslaget ligger forsinkelser i EUs sentrale utviklingsløp for enkelte systemer i Schengen IKT-porteføljen og en forskyvning i prosjektet Fremtidens innkreving. Aktiviteter som ikke har påløpt i 2022 er ventet å påløpe i 2023. Departementet vil foreslå å øke bevilgningen på posten tilsvarende når kostnadene er ventet å komme i tråd med prinsippene for realistisk budsjettering.

Kap. 440 Politiet, post 73 Internasjonale forpliktelser

Til forslaget om å redusere bevilgningen grunnet lavere kontingenter til Det europeiske grense- og kystvaktbyrået (Frontex) og EU sitt IT-byrå (eu-LISA). Det bes om at departementet gjør rede for om endringen får konsekvenser for prognosen for 2023.

Svar:

Forslaget har ikke konsekvenser for prognosen for Norges kontingenter til Det europeiske grense- og kystvaktbyrået (Frontex) og EUs IT-byrå eu-LISA i 2023.

Generelt

Det bes om en oversikt over hvor mye budsjettet til justissektoren reduseres samlet sett, både inkludert og ekskludert reduksjonen som følge av mindre behov for mottaksplasser mv enn forventet. Det bes også om en oversikt over total reduksjon under programkategori 06.40 Politi og påtale.

Svar:

For å få en samlet prioritering av budsjettendringer gjennom året er det etablert praksis at slike saker helst behandles samlet en gang i vårsesjonen og en gang i høstsesjonen.

Endringene som fremmes i høstsesjonen er i all hovedsak tekniske endringer og strengt nødvendige bevilgningsendringer på budsjettet som følger av prinsippene for realistisk budsjettering og ikke er knyttet opp mot politiske prioriteringer.

Nysalderingsproposisjonen inneholder en ny vurdering av inntektsanslag for ulike skatter og avgifter, og forslag til ny samlet saldering av det endelige budsjett med ajourførte beløp både på utgifts- og inntektssiden. Som en del av denne praksisen har JD lagt frem Prop. 20 S. (2022-2023) som innebærer at utgiftene under Justis- og beredskapsdepartementet foreslås redusert med om lag 3,1 mrd. kroner. De største endringene skyldes lavere kontingenter og fondsinnbetalinger til EU, lavere kostnader som følge av oppdatert fremdrift i anskaffelsesprosjektet av nye redningshelikoptre og lavere utgifter knyttet til mottak av flyktninger. Inntektene reduseres med om lag 2 mrd. kroner, særlig som følge av reduserte ODA-inntekter knyttet til asylmottak.

JD foreslår å redusere kap. 490, post 21 spesielle driftsutgifter, asylmottak med 1,3 mrd. kroner i 2022. JD foreslår også å redusere inntektene på kap. 3490, post 04 asylmottak, ODA-godkjente utgifter med 1,7 mrd. kroner.

Det foreslås å redusere programkategori 06.40 med totalt 973,4 mill. kroner. Over halvparten av beløpet er bundet i forpliktelser som er ventet å påløpe i senere budsjettår, jf. omtale i Prop. 20 S (2022-2023). Bevilgningen vil derfor foreslås økt når disse utgiftene er forventet å påløpe i tråd med prinsippet om realistisk budsjettering.

Med hilsen

Emilie Mehl

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Adresseliste
Stortinget